

- IZLAZI SVAKI -
ČETVRTAK, 11 JUTRA.

VLASNIK, DIREKTOR :-
ODGOVORNI UREDNIK :-
PAVAO ROCA.

RASKOVANI

- PREDPLATA: -
TROMJESEČNO DINARA 15. -
GODIŠNJE DINARA 32.

- OGLASI PO CIENIKU -
UREDNIŠTVO I UPRAVA KUĆA -
BR. 343 - VODICE.

Pojedini broj: Dinar

TRGOVCIMA VINA U POKRAJINI.

Obično su vas šibenski i okolice spekulanti godimnice odvrćali kupnje mošta i vina u ovim krajevima.

Potrebujete li, možete kupiti jer izvrana kapljica, a obilan rod.

Raslina, Zaton, Skradin okolicom najbolja vrst: dobra pristaništa za brodove i parobrode.

Tako isto u Šibeniku, Rogoznici, Primoštenima, Vodice, Tribunju, Tiesnom, Murteru, Betini, Zlošelim uprav dobro, jako, milo ljubk vino; pristaništa i rodu i parobrodu.

Imate vina, mošta i na ravnini Kotarima. Sa Stankovaca najprikladniji izvoz kolima na Zlošela, a s Čiste i okolice na Vodice vodi predjelni put.

Jematva, berba započeti će poslje 20 tek.

Skup vinogradara.

Ne pleš kotac, kao što si pleo otac.

Jed per dana i ti ćeš totače, vinogradara brati, sabirati, prikupljati plod hrvatih truda svojih. Kroz čitova godinu stajale te i znao i trčaka, a da nezapominjemo koliko si bio izložen nepogodi vremena: vjetra, kiši, ledu i sačunaj žeci; avik u strahu da ti slane, krapa, grđ ne odnese, obije i tim za desetke godina a crno zavije tebe i porod tvoj.

Govorimo o jematvi, o berbi grožđa. Poelačaj naše savjete:

Trčaviše si sumljiv, dvolican, nepouzdan. A takav ne bi smjelo da budeš, bar prema onima, koji te pametno svjetaju i na dobre upućaju.

Prigovaraš: kad je kopati vinograda, nitke nam ne prieti, ali kad je berba grožđa svak napreda i baće da kasnije berbe, sakupljaš; stanašnje ti dan jematva, a da krapa, grđ obije kad bi mi; grožđe u hrčovitim vinogradima prepada nam od sačunaj žeci, a općinski oglaš pol — nije molo, odgoditi treba jematva.

Ako i na krapanje treba upati, tim više na berbu grožđa. Jer, što je grožđe zarumenilo, pocrnilo, to opet nije dokaz da je sazorilo. Nazrelo grožđe brati, ono ne ima dovoljno sladora odnosno alkohola, pa postaje vino trpk, brzo se pokvari, a u trgovini imade slabu prodju. Kad mošt nema barem 18 stupanj sledora, vino nije vino; ono će biti avo, ali vino nije. Grožđe treba pustiti sazorit, pa i ako suša nešto ispije, pa da i krapa što obije: bit će ga manje, ali će biti bolje, jače, ukusnije, pa po tom skuplje. Kad bi čovjek na svaku promiljšee i pred svakim stropio, onda moše živ u grob. Treba, da se muči, trudi, radi; mora riskirati, tim više, kad zna da na je to na kerist. Bolji čovječe, kad priganjaš kudi, mošt ne more li ti se mjetina omakiti (odriješiti), kola prevrnuti, na bačvi obrači popuati ili dno izlojetati, pa vino iscuriti, istači! A i kad si vino prodao i novac ukrenao, ne mošeš li se nepomnje o vjetrenosti ili onako nehotično novac izgubiti. Pa što tad imaš? Blakni unajf od sebe, beri grožđe kad je zrelo. Bezna zrelo grožđe, jer trgovac samo jako vino kupuje i u promet tera. Bačva nek ti bače zbrava i čista, a u kelike se moše namoj i podrumice da ti je samo

vino, ništa drage, nego, vino. Pri prodaji ne kudi vino suajeda svoga; znaš: da ceštra seot: u udaje, ali i bačva bačva prodaje.

Mi ne znamo koja će oima biti mastu i vina ove godine. A bače li je i biti, jer mi smo glavna izvorna tržišta izgubili, a obćila za izvoz u unutrašnjost labava, da ne mogu gora biti. — Samo dobro i jako vino moči će se prodati.

Ne bače li vanjskih trgovaca, ono naših domaćih po „švercarska“ će vam sa ništa i po ništa odnijeti, a prisiljeni ste prodati, jer: kraha nemate; obrača nemate, bačve vam potrebito nabaviti; nemošete da grožđe sami potrgate, smeatite; nemoše sredstva, zivotinje. kola da pridignete, dovedete. To avo treba providiti, pod kirija unajmiti, a odhude, kad novaca nemate? Onda treba prodati, prisiljeni ste a hencena dati.

Svom rasula kriji si sam toače, vinogradara; jer si neapvidan, sumljiv, nepovjerljiv: što da s trojmi sapovjeda: Nitke, već samo ti, ali se adrušaj: više vab u komšijaku, mjestu, stverite sadražnu konobu, podrum; adrušavaj te se u težačke vinogradarske sloge, podpomašite jedan drugoga; ako li vj na će te seba, se će vas u Bog, jer i on rekao: „Čovječe, pomozu se sam, pomozu će te i ja!“. Dak se ti bačeš uhvao u trgovca — odnjao te je vrag. — Kad bi bio adrušan, avo potreba mogou bi na vrijeme providiti, osobito sumpor, galica. Znaš li kako si ove godine sve skupo plaćao. Mi poznajemo stanovite, kojima se će ljekina zaleći, jer sumpor dušio 10—12, a galica 20—25 Dinara kilogram. Znašite, da 100 austrijskih Kruna na dva, nije 10 već 25 Dinara. Dug zao drag. Kad kuda gori, dug na bađu bježi.

Kasno trgaš, samo beri grožđe zrelo; viao nek ti bude — istina; adrušaj je, ne budi nevjek pod skrbitkivom Petra ili Pavla, Kusmo ili Damjana, Pantelijo ili Ograjeno Mavije.

Ovoliko u kratko nasjekosmo, a do vas je vinogradari hoćete li pleš kotac, kao što vam pleo i otac — naši djedi. Trebalo bi, da se jednom epametime i oovima na svoje nego: da budemo gospodarsveno i finansijsalno svoji neodvisni; na svome; u svome.

Zagrebačko gradsko zastupstvo — raspušteno

po Kraljevskoj vladi, jer se sudjelovalo općoj tuzi prigodom smrti i pogrebu našeg junaka Kralja Petra Velikog Osloboditelja.

Mi to nasćemo, da nije bilo iz pisma, a nelojalnost. Ovim svojim korakom zastupstvo grada Zagreba htjelo se osvetiti Svetozaru Pribiževiću, jer im oćeo za vrat. Svakačo napromiljšeno, naktično, jer su mogli pod drugom izlikom daći do sudjenog raspusta.

Kad su mogli ne samo trpiti, nego i podupirati, najćocati se sa Pribiževićem u sidanju „Žitnog doma“; kad su mogli sa Pribiževićem uhitno podravljati opremljanu na Berbuu frontu austrijsku artiljeriju oplošnu i smetanu hrvatskim trobojnicam: onda su se mogli i dignuti nad kojekakove ispade Pribiževića, pa ma koliko bili politički zapostavljeni Hrvati i Hrvatka, to iskazati dušnu poštu Velikom Pećojniku.

Karagjorgia predji niasu od koljana Davidova; niti Oni spavaju na Lencušima Bl. Djav. Marije, kako je naš sretan narod i kroz vrijeme rata bio zagupljiv a Habzburgu i Habzburgovicima. Karagjorgjevići su hrv naše krvi; prava domaća, narodna, pučka zadruga. Njihovi predji spavali na kamenu otudencu i opanke obuvali. Po ovakim dinastijam i postaju države demokrate.

Čovjek su treba da je patriotski oćećaja, nek je samo državog kriterija i osudit će ponatanje „otaca“ raspuštenog zastupstva grada Zagreba.

Kongres Jug. Nov. Udruženja u Splitu

jednoplavno prihvatilo zaključak o slobodi štampa:

Jugoslavenki novinari sa svoje prve redovne skupštine u Splitu najodrešitlje protestuju protiv gušćaja slobode štampa i traže da se dio ustava, koji govori o štampi najćocnije odbrtava: da se smjesta obustavi svako nejednako cenzuriranje, gaženje, proganjanje, plijenjenje i zabranjivanje izlaženja slobodne štampa sa strane admistrativnih i političkih vlasti protiv izričitih ustanova U. lara. Ujedno traže: da se smjele akine valjanost austrijskih i mađarskih zakona o štampi, koji danas služe kao sredstvo za oćerino gušćaje, nejednako plijenjenje, zabranjivanje i proganjanje. Traže: da se što prije donese jedan moderan „njednaki zakon o štampi, po kojemu će biti njerogovno furam u kvalifikovanju pisanja štampa jedino i isključivo same slobodni i nezavisni sud, a ni u kojem slučaju administrativna i politička vlast. Do domostaja pak toga zakona traže: da Narodna Skupština, na potrebu izmjenje u liberalnom duhu, smjesta protege srbijanski zakon o štampi, u formi jednog pravilnika, na oćelju državu kao njerlo jedinstvenog postanka u oćeljoj zemlji“.

Soba broj 8

nahodi se u palači „Pokrajinske uprave“ u Splitu; prvo je nosilo broj 16.

Naš taoci, internirci, evakuirci i svi oni kojima bijase nenosena steta materijalna, fizična i moralna — na vrat i na nos podalirite pitanja sa naknadu.

Dobrihani, nedaju se skorom bud kakovom — svatsko povoljnou — riješenju.

Mogu te nakaćati. Tih prestavaka imade puna kola u sobi broj 8. Da li će ih moljci razćociti, nemožemo posilivao utvrditi; ali da će kasno biti riešeni, to kao više nego sigurni.

Reće nam činovnik, koma je moralo biti povjerljivo riešenje, da je sa samo — arbuvar: da bi trebalo miliona, milijarda.

Pastorče je Dalmacija!

prijatelja;
čuvat ću se i sam.

zemlja nas izmeđala! Nemamo
... a kamo li o ljubavi. O dru-
... gdje najviše treba samoprijedora, sa-
... vjernosti — niti pojma. Govorimo u
... bez razlike vjere, staleža, političkog
osvjedočenja, narodnosti. Redarstveni povjerenik
povjerljiviji nego li mi — hrva braća. Ilo, Ilo,
što na grmih, pećah... upali, nek vrag nosi, što
odajao nije!

Redarstveni povjerenik Stassy izvje-
šuje 26. januara 1914 Kotarsko Poglavar-
stvo u Šibeniku: da je dneva 25 istog mjeseca
Hrvatska Pravaška Citanonica obdržala u pro-
storištam „Hrvatskog Sokola“ svoju glavna skup-
štinu. Izvješćuje, ne u koliko je čuo, već: u
koliko je „in pouzdana izvora doznao“, da
jedan od prisutnih skupština bistrim glasom
klicao: „Živila Srbija!“ Da su „neki prisutni,
koji su to klicanje čuli, uzurajani od ovog iz-
nivanja protestirali energično. Vladin povjerenik
nije mogao ustajeviti, tko je pomenuti poklik
klicao“; ali u predmeta mogli bi znati stano-
viti svjedoci, koje i navodja. Medjutu opaža:
„da je u skupštini vladala velika napetost, te
da se je baš čuditi, što najed navedenog pokli-
ka, koji je između prisutnih katolika (ob ti
„katolici!“ Opr. popr.) prouzrokovao najveđu
uzurjanost, nije čulo do velikih nereda i baš
tučnjave“.

Dneva 30. 31. januara i 1. februara vodio
je izvide redarstveni povjerenik Stassy sa redar-
kano. Narantčićem.

Istog dana 1. februara o. k. Namjestnik-
veni Savjetnik Calebič pod br. 105/res. pro-
sjedaje o. k. Držav. Odjelnika za progno D.ra
Vinka Smolčića odvjetnika u Šibeniku radi §
305 k. z. i da mu ispadak kaznenog postupka
u svoje doba priepiti.

Državni odvjetnik Markovinić prima dana
23. februara u 7.10 jutra, a dneva 4 pod Vr. VII
34/1 „vrlo žurno“ dostavlja suoc iztražitelju
Olaicu za predizvide: da prošle osamlj. D.ra
Smolčića i osobe, svjedoke spomenuti u pri-
loženim spisima.

Obtuznica

Vr. VII. 34/1.

10

Prezidantstvu C. K. Vijećne Komore
ŠIBENIK

C. K. Državno Odvjetništvo u Šibeniku
tazi u smislu § 207 k. p. pred o. k. sudbenim
dvorom u Šibeniku nadležnom za držanje glav-
ne rasprave.

Dr. Vinka Smolčića odvjetnika u Šibeniku
što je dne 25. Siječnja 1914 u prostorištam
Hrvatske Citanonice u Šibeniku javno i pred
više osoba poklikom „Živila Srbija“ kojim je
je neizvratna putem ispoljio svoja čustva pro-
time proti državi Austrijskoj, nastojao je za-
vesti drage na djelo po zakonu zabranjeno te
tim potaknuo prestupak pocijanja na čine nezako-
nane i neodgovorne predviđene u § 305 k. z.
kaznjivo glasom § istog.

OBRAZLOŽENJE.

Dne 25. Siječnja t. g. bila je glavna skup-
ština u mjesnoj Hrvatskoj Citanonici za biranje
uprave. Skupština je bila mnogobrojna poje-
ćena. Prisustvovao je istoj poglavarstveni po-
vjerjenik Stassy. U skupštini je vladala velika
napetost jer su se o upravi jagmile dvije stran-
ke koje su galamile, klicale raznih povika. Po
kazivanju naslušanik svjedoka i samog okriv-
ljenjaka D.r. Smolčića, ovaj je pod tim prilikama
kliknuo „Živila Srbija“. Ovaj je poklik kod
nekih prisutnih izazvao toli čustva ogorčenja,
tako da su neki skorill ga a neko mu je na
ustak zavikao „Živila Austrija“. Iz ovog pro-
izlazt očividno, da je okrivljenik, svojim po-
klikom državi Srbiji, neistavno dao oduška
svojim čustvima negotovajući protimbe prema
Austrijskoj državi. Po samoj naravi poklika
pošto je isti bio imitiran jakim glasom a jednoj
skupštini, gdje je bilo i njegovih stranačkih
pristaša, treba zaključiti da je tim nastojao i
druge zavesti, da se pridruže bilo tomu pokliku
bilo da učine nešto slično što je po zakonima
zabranjeno.

Opravdanje okrivljenikovo, da je poklikom
htio odbiti uvrede pale hrvatskom ili srpskom
naroda u stvari ne mijenja ništa.

Radi toga optulba je osnovana.
Imenik svjedoka:
(Nastavić će se.)

Jugoslavenski težak negda i danas.

v. - Dajdo nemo deha. Jugoslavenski se težak
pod uticajem velike francuske revolucije, djelomično
oslobađa ovog podpunu bespravnog položaja, a dje-
lomično dolazi i do svoje slobodne države. Onaj dio,
koji steneje i nadalje pod tuđinskim jarmom, ostaje
kroz decenije skoro na istom stepanu kulture i eko-
nomske razvijenosti kao i prije. Škole se osnivaju ve-
ćim dielom same po varošima, a selo se ostavlja po
strani. U koliko mu se daje škola, ona ne odgovora
svrbi. Te težake dijeta — ako i slučajno dodje do
škole — par godina poslije istupa iz iste, pada na
isti stepen neznanja na kojem je i prije pohađanja
škole bilo. A vlast — tuđja vlast — za tim i ide, te
je njezin cilj. Težak neha ostane bezmalica: neka živi
u vječnoj tmini neznanja, jer će se moći a njima
lakše vladati. Medjutim na težačkom izmjerom tiela
sita bezbroj tuđjih i domaćih pijavica: lihvari, trgovci,
kamatalci, advokati i t. d. Oni sve pahlenске mu-
ke snosi, jer si nema pomoći. Ta, i kako će, kad ne
zna ni da je čovjek? Pa i nije težak svoj čovjek.
On služi same tuđim interesima, a na štetu samoga
sebe. Za svjetskog rata taj jedan jugoslavenski težak
u gomilama oduševljeno gine za — ovog tiranina,
svog najvećeg neprijatelja i mrguljaca.

A kako i nobi? U školi, u crkvi, u uredu, u op-
ćini svuda, svuda čuje samo jedno, t. j. da mera
služati, samo služati, da treba ginuti za a ega gospo-
dara — cara i apostolskog kralja! Da je čovjek —
svoj čovjek, da je vaspitan, prosvjetljen, mislio bi
svopod glavom i na bi stjepe slatao što mu tuđi
gospodari i domaći terod netaču. Naš je težak
„marva“, govorilo se za svjetskog rata, pa neka gine.
A je li on kriv da je takav? Oh, ne; krivi su drugi.
Ta šta se donada uradila, da se tog bijednoga težak
pridigne na viši stepan kulture; ko je radio na tome,
da se taj težak, ta „marva“, oslobodi ekonomskog
ropstva, koje nije dalaše od diotog srednjovjekovnog

knjetstva (ako i ne formom); ko je uopće ozbiljno
radio na tome, da ga „ad“ prosvjetli, da ga se učini
čovjekom? ko? Za tu „marvu“ nije se niko brinuo
osim — za vrijeme izbora. Jest, samo za vrijeme iz-
bora, a ne drži se težaka za „marvu“; naprotiv, onda
se se obseipa sa svih strana svakovrsnim pohvalama,
naslušanijim i nezasluzenim: da je bistar, inteligentan,
razborit, pаметan i sto mi sve znamo.

Za vrijeme izbora svak ga treba, svak ga traži;
a što mu se sve ne obećaje! Sve same zlatne drage-
ve. I svi mu sve i sve obećavaju: i advokati i pe-
povi i bankiri i trgovci, nepći svi oni, koji trebaju
težake glasove za svoju vlast. Minu izbori — i na
težaka svak zaboravi.

I tako tuđi gospodari nastoje da spjevaju te-
žak neznanje i ekonomsku bijedu, da ga tim lakše
mogu držati sapeta u lancima opijata; a domaći gos-
podari, da ga tim lakše mogu zaravati i na žalje-
vina i uzama njegovim puniti džepove i trbuke
svoje.

U takovom, stajaju začelo, nas svjetski rat. Jugo-
slavenski je težak hrlio u boj za spas svoga vjekov-
nog neprijatelja. Hrlio je u boj i ginuo. Ginuo je za
svog tiranina, jer — kako napred spomenuto — laku
su ga zapucavali oni, koji su bili učesniji, kulturniji,
zabli i pametniji od njega, pa je on bio uvjeren, da
to nije za otadžbinu sreću bijudi se sa Habsburga!
Tekom rata velika je većina težaka uvidjela, da
je na stupnicu i da će joj ovaj rat donijeti još gore
bopetve ili — oslobodjenje. Čim je to jugoslavenski
težak uvidio, protunijeh je svoje držanje. Nešto je k
tome doprinjao i jedan din narodne inteligencije —
dok je drugi dio (ograničeno činovništva i skoro
čitavo katoličko sveštenstvo) svo do sloma tiranske
Austrije propovjedao vjernost Habsburgu.
(Nastavić će se.)

Sakupljanje agrarnih podataka.

Povjerenstvo Ministarstva za agrarnu reformu u
Splitu pod nadnevkom 25. septembra 1921. br. 219 nalje
nam da priepiemo:

Ministarstvo za agrarnu reformu izdalo je nare-
jenje, da se prikupa podaci o svim agrarnim odno-
sima u Dalmaciji u cilju, da se nagje podloga za
svjedjenje istih putem zakona.

Ovaj posao obaviti će općine, kojima je Povje-
renstvo istog Ministarstva u Splitu dostavilo sve po-
trebne formulare i dalo naputke u načinu izvodjenja.
Da se dodje da tražiti, podataka, općine će
porvati naročitim oglašbom sve one zemljoradnike
koji obrađuju tuđe zemlje, neka se prijave općin-
skom uredu, gdje će biti prelistani. A zatim biti će
porzvani individualno svi oni pojednici, kojih će liče
prijava u težake; da se izjave o navodima istoga.

Te se kroz odredjeni rok ne odazove ovim pe-
zivima smatrati će se, ako je težak, da ne traži ni-
kakove promjene postojećeg težakog odnosa, ako je
pojednik, da pristaje na traženje težaka.

Otevidna je važnost ovoga posla, pa se i ovim
putem skreće pažnja interesata na odnosa rad,
koje će općine ovih dana započeti.

Glavni povjerenik ministarstva za agrarnu reformu
Natalin
Stojković.

Na znanje lovcima!

Svi oni koji na-
metavaju loviti
na teritoriji opštine Zlarin, neka se prijave općinskom
upravitelju Zlarina, koje će im izpustiti dovolu bez
odradjanu taksa.

Proti prekršiteljima postupati će se strogo u
smislu polj. zak. 13 febr. 1893.

PODLISTAK.

Poslanica Uredniku „Raskovanoga“.

Dragi prijjo, najljvdzijo stara,
Sklunuti ću torbu sa duvara,
Zaviriti u biljake tvoje,
Zadovoljiti restale tvoje.
Zreba to je, što te amo nema,
Mnogo duša jer još slatko drama,
Prekivljioje austrijsku hranu,
A ko krive roda sad se banu.
Veliki su rodoljubi sada,
Jugoslavija s nota im ne pada:
Mogućelci kuda goder ekom,
Patrioti nasi ondje stokom.
Usta u im puna slatkih rieči,
Svaka riječ kao narfa zveči.
I velika Srba i Srbiju,
I uzdiže tu Jugoslaviju.

Treba tako, — stare griše pokrit,
Jugoslaviku dušu sada otkrit;
Tako treba, — farizajstvo njima
Steć pogodnost jugoslaviku ime.
Politika brate njišim toa
A vlastima našim njišed koša.
Licumjerstvo jer njima uspjova,
Njih se sluša, — s postojem r'jeva.
Njih se sluša, — glavnu hoće oni
Rieč da vede i gdjogoder svoni
Čast ha neve il' usosna mjesta,
Dolibe se lijeati i vješto.
Metaniku, klanjajo se, mela,
Upotrepa: leja, nija, smole,
Slatkih rieči, medenih kolaca
I kumova austrijskih blaca.
I spijuni austrijski, bledi,
Šta bezdušno bjeđi rasepeli
Rodoljuba partizovne nabe,
Što slobodu i jedinstvo stase,
I plekalo s obećivje tuke.
Kak ih Habsburg stavljamo sa muke.

I grdiše kad ih ko taceo
Tjerabe in' famnicna na kōce.
I tamnice na solake grōne,
Ne prodjase bez ruga i sprōnje,
Od svijeć izrodo i s'đga
Austrije, robovanje drōga.
Orakovi ljudi, — ne; čredni:
Protivnici ređu i slobodi;
Debili su časti, bulja mjesta,
Država im; brate, protiv časta.
Jugoslavija njih bar maži, g'đda
Proš njima ni pisati ne da,
A jedan je, što u Splitu, gradu
Hohat reko, nek čestiti znadu:
„Austrijansko što je debar bio,
Jugoslaven bit će sada cio
Zauzetan, vjeran, radin, pōšten“.
Klicat će im: „Vorwärts, Drangachortens“.
Tako ti je, dragi mo korbacu,
Eshases slatku hranu vracu
Svi spijuni i izrodi, nacu
Sine krv i na državi jacu.

Kronaka.

Obnova komisije za procjenu dohodarina.
Br. 338-I. Za obnovu komisije za procjenu dohodarina u smislu § 179 zakona 25/10 1893 D. Z. 220, donosi se na javno znanje da su bili sastavljeni imenici biraca u tri izborna tijela po odredbi § 181 preispomenutog zakona. Ostajući slobodno zanimanjem biranima pregledati imenik biraca u uredu ove Poručke Kotarske Vlasti kroz uredovni dobak od dana objavljivanja ovog oglasa do dana izbora.

U smislu čl. 33 priručnog zakona o bužetirima dvanaesetnaesetna javlja se saulmanim biracima da je izbor komisija lični i usmeni. Izborna vjesta su sjedište poručki ureda, u čijem području izbornik stajuje.

Svako izbornu tijelo ima pravo da izabire jednog člana i jednog člana zamjenika komisije za procjenu dohodarina.

Izbornici koje ne ponašaju ni preinidnik ni komisije, mogu se legitimirati platstvom uslogom ili nekoji drugi vjerojostojni način.

Ispr. će stajediti:

Za poručki kotar Tiješvo, u poručkom uredu u Tiješvu, dneva 8 septembra 1921 i to: Za prvo izbornu tijelo od 9 do 10 sati; za drugo izbornu tijelo od 10 do 12 sati i za treće izbornu tijelo od 16 do 19 sati. Za poručki kotar Stradin, u poručkom uredu u Skradinu, duova 3 septembra 1921 i to: Za prvo izbornu tijelo od 9 do 10 sati; za drugo izbornu tijelo od 10 do 12 sati; za treće izbornu tijelo od 16 do 19 sati. Za poručki kotar Šibenik, u uredu poručke kotarske vlasti u Šibeniku, dneva 18 septembra 1921 i to: Za prvo izbornu tijelo od 9 do 10 sati; za drugo izbornu tijelo od 10 do 12 sati; za treće izbornu tijelo od 16 do 19 sati.

Ivančević.

Radi ostranjenog blagdana — malo Gospe, na List izlazi dan prvo.

Novinarski kongres u Splitu uspio je sjajno. Osvjedočili smo se o tome i po novinskim splitakim izvještajima. Nasti su novinari tako imali lijepu priliku, da upoznađu potpuno, do najmanjih sitnica, naš lipe Split. Oni će o njemu poneti najbolju uspomenu i raditi će za to, ko što je i on radio se njih — i za sebe! O njemu ostalo Dalmaciji ajia bilo ni potrebita, da se interesiraju, ni da je p. sjete. Za to nije bilo ni od potrebe uvesti program putovanja kongresista na način da izgube puno vremena po Dalmaciji. Vrlo je novac, a Split makrohomaj!

Računi o odvjetničkim pristojbinam. Uzete u srednje, svaki odvjetnik u Šibeniku zasluži dnevno 150 dinara, što bi mjesečno odgovaralo 7500, ili ti godiniće 90.000 dinara, a isplate ih 10: Dominis Dr. Jeraj, Jurin Dr. Juraj, Metelčić Dr. Justo, Medini Dr. Čedomir, Mirogostevich Dr. Giovanni, Pini Dr. Luigi, Smolčić Dr. Vinko, Subotić Br. Nikola, Stambuk Dr. Božo, Vučić Dr. Vjekoslav.

I svi 10 odvjetnika kroz godinu zasluže 900 hiljada dinara najmanje ili ti *tri milijuna i čisto hiljada dinarskih kruna*. Novac, krvavih žuljeva našeg teškaka. I još se seljak hoće za trice i kućine da pravda. Pa gdje putni troškovi, hrana po gradu, i trosak za biljage, žule.

Težake, seljake sentu ne, redi pravda se i trosi. Kad hoće, i gore ti bilo!

Razpušten Zemaljski Odbor. Talijanska vlast raspustila naš Zem. Odbor u Zadru, i još čemo mi hojesta doživjeti. Same — koljimo se. A za što i ne bi. Slaveni smo. Oj nezlog — Slavenstva diko.

Pokušano umorstvo u Čeliji taunica svdašnjeg suda. Izvjestit čemo u narednom broju.

Caffè Tommaso — Kofljan još u istju rukama, i sada kad je P. Jansa dobila ime Velikog Kralja Oslobođitelja! Zar se ona kavana ne će sad osloboditi renegata? Ovo je druga... čuvaj se treće! Jugoslavenske obiladno, akademski klube, Škole, Prosvjete — što ti? A što ti općina, jer si vlastit kuće?

Potras u Klai pozabao do 200.000 ljudskih žrtava. Tako barem strasi Eistovi dopasaju. Hudale nek vjeruju.

Doživotna nagrada. — Daj nam uz papa sjesti, pa i ako ne će dati jesti, Ministarski savjet odobrio bivšem Ministru podpredsjedniku Dou Juri Hrančinu doživotno mjesečno 1500 Dinara.

Svečercil uzimali je, uzimajući se ko mravi na glavji, jer da su pri izmjeni novčanica dobro oklastreni. Grubljaniki napadaju Dr. Smolčića, jer da bi ih bio on poklova.

800 hiljada dinara vlada je u ime pripunosti doznacila vlastnicima kojima "kmetovi" uzratili dohodak za 1919 i 1920. Ah vlastnici uskratili su, sašljevom: da agrarna reforma bude što prvo, odmah riješena.

Naziv naše vlade u Splitu od sad je: "Pokrajinska uprava za Dalmaciju" a predsjednik uprave je: "Kraljevski pokrajinski namjestnik". Mjesto namjestnika pokriva Dr. Metelčić, a dozasadašnji podpredsjednik Dr. U. Danica otvara odvjetničku kancelariju u Obrovcu. Nu sva prilika da se i tu neudomi: reflektira na Šibenik ili Split.

Kad se mačke nameći izati svjedu. Čitamo u "Wien-Zeitungu" da na stolina hiljada Amerikana godiniće dolazi u Edinšku, napa se u London, na uzivanje alkoholiziranih pića. A to sve jer im je kod kuće, u državi sabranjeno. Pūti novac za putovanje što se potroši! Reč bi, da ipak Amerika popuste proizvod alkohola za kućnu porabu.

Osudjen na smrt dneva 30 pr. augusta u Sarajevu tender Ivan Bemalidović iz Novog Sela srez Supetar na Braču radi grubnog umorstva počinjena 30 novembra pr. god. na trgovcu Luki Nikulić u Orebiću — Pelešac.

"Sokol" ustanovio je u obilježjen Zalouu i Stradinu.

Mjestni odbor dobrovoljaca obatoji u Vodicanu. U upravi su: Rade Strijan kome — Vodiće, predsjednik; Dusan Lalić — Čula Mala, podpredsjednik; Šime Maras — Vodiće, tajnik. Boji 15 članova: deset ih je legiohnas iz Austrije, a pet iz Italije; svi su se borili na Soltnskoj fronti.

Hoće talijanski fašisti. — U Trstu ognjem unistio "Sokolanu"; opjehrase "Hittel Europa"; ua mrtvo ime ispričaju Dr. Slavina urudjika "Edmos", a okrape i Dr. Wilfana našeg zastupnika na parlamentu u Rimu.

A mi biraćemo Sloveni, Hrvati i Srbi međusobno

Koljimo se!
„Nije došla, što nas davno drugi kolje:
Što nas malo živi ođla
Koljimo se mile volje!
Pa će dom naš biti srečan

Da, da, bil će — *gruba ravan!*

Politi.

Naš srednik — strankani je na raspolotožje svake sriede između 19:19 jutro u listari Vitalijani-a, gdje List izlazi.

Gosp. Dr. N. Subotić odvjetnik — Šibenik. Da nije bilo u javnom lokalu — kavani, prenučali bi. Ali na javni izaziv, javno i odgovaramo. Što si mislio sa onim: „srbski radikali rušiti su prestoja“? Ako si mislio na Habsburge — rušili su ih i Hrvati ualiko kuhio i Srbi s ovu stranu Drine; samo smo bili skupna taoci i internirci. Ako si mislio na Aleksandra Obrenovića, jer bio slugan Beča, urušili su i Hrvati ovog Zvonimira, jer bio slugan Rima. Ovo su proveli Srbi s omu stranu Drine, a Hrvati s ovu stranu Drine. Nege mi smu prilice a *maliciozni*, pa drkimo da ovaj ispad bio po prilici namjenjen ovako nama: „slična gnjida, ne osudjuj se protiv srbskih radikala, pišeti kuba, a kamo li umešiti pere, jer će te ovi kao ja, čimicu, stjenicu noptom sgažjeti. Polako. *Neusp, ne, zaplatnjački*, iz busije, razhojneti. Na utopknoj zemlji spremni smo uvijek izmjeniti par brewingovih pilula i tu na tri, pet, sedam toraka — dalje se vrijeme. A pogadjamo na 3 — gajdu, na 5 bubu, a na 7 — mjuhu. U ostalom, ne dosvojavamo: da ijadau srbin imade u sebi i *atomi* srbske krvi više stego li što mi imamo, kao što nevjerojemo da i bud koji srbin imade u sebi atom hrvatske krvi manje, nego li što mi imamo. Djeca smo jedne majke; sinovi jednog naroda. Bilo bi vrijeme, da zadijemo za pas stare avirale. Zdravo!

Vila Ravljola. — Da od boga nadje! Šeće nas ustreliti, ko Milota u Urvin planini. Ali nas osmira uzmiri na junaka Kraljevića Marka, pa ti ovoj se svojim „šestopercem“ obliomi krila. Drugi put nek bude kraće; jer: duga pjesma pri vinu sramota!

Gosp. P. Z. M. — *Vard.* Čemu si se iznenadio, da ti otecv odvjetnik nije odraas ried. Odvjetnika je znal: avaku pravdu i pravdanje otezati, zavlačiti, jer tim postaje usesajom sa nj. Pregledaj ti; pa ako se nemošete sporasumiti, pozovajte dvie nepristrane, dokuljive, pravdne i pošlene komisije ili građana — ovi će vas savditi, bez ikakova troška. Same dalje od advokata!

Mehanika Radiona
Kordić i Dvorčak - Šibenik
Preuzima svakovrstne popravke Par-
nih Tipografskih Industrijalnih stro-
jeva motora automobila i t. d. te
Montaža mlina i svakih drugih
strojeva.
Pozor lovc! Pograbljeno i izmiramo sva-
kovrstno lovačko oružje.

Pozor invalidi! Traži se ratni invalid sponoran sa vo-
jske vojničke bentine u Šibeniku. — Tko reflektira
na to mjesto, neka se obrati na Udruženje ratnih In-
valida u Splitu.

Prednost izvedu ratni invalidi iz šibenskog
Kotera.

Oblasni Odbor Split.

Vješt strojopisac — Nudi se za 2 do 3
sata dnevno za koju
pišarno. Preuzeo bi
prepisivanje spisa i svakovrsne pišarske radnje kod
kuće sa vještlim strojem. Adresa kod uprave.

Ođl. Tisk. Lit. Zavod E. Vitalijani — Šibenik

I još ti se sanja i rogaja,
Jerbo vide i svagdan znaja,
Da vođeć ho se inađ hoća
Nagradjivat nepočetnja zloća
I izdajstva roda i domaja.
A vidia li i državne staja
Bolje mjesta okolo jama,
Zasjeli su neka čoljad snaja.
Čeljad tudjog roda i plemena,
Njemačkoga, mađarskoga imena.
Prevedli ozrovih formana,
Tiranjije onih crnih dana.
I svi ovi damađli izrodi
Koje hlepaja i seblanost vodi
I tudjanski nametnici hudi,
Salmo, kazu: „Al su bili ljudi
Redoljubi, što žrtvovat znali
Sebe, svoje, a taunicam stali
I progenitru, kušaja svake vrti
Čemera su pill na proglati.
A zašto im gruda muha ota?
A čemu ih širokome ameta?

Na kocku su čemu žitni vrhli,
In tlišine svojih žitni tregli?
Njima gore, neg je nema sada,
Kad sloboda i jedinstvo vlada.
Nege njama, što med, mlječje tekli
Za Austrije još bogastvo stekli.
A sad svuda slobodni nam puti
Svi državni otvornji, skuti.
Vjeruje se danas više nema
Redoljuplja neg onim žrtvama.
A da i sročem Austrije ostale,
Da e urpke svjeta nije pala,
Što bi oni jeste dočekali
Na veselje naše b' ih vjestali.
Eto, braće; ljubi, pūti, radi,
Tudjoj, silnoj oprli se vladi.
Za sloboda doptinosi žrtve,
Ti da umra, a spasavate vrtve.
Za poštanje i poppa mreine
To ti j' eto plata domovine,
Domovine, oh! Ne, hđ, oprusti
Vće radećih ljudskih podlosti.

Ljudih starog austrijskog kova
Stare prakse, ak' država nova.
Sluganaj kn treha, ko i prije,
Za to vrag se Jugoslavji smije.
Pitam: Hoće l' ikad doći sгода.
Da se kusa postojnje z naroda?
Hoće l' trašiti rodoljublja žrtva?
Svaka živa sa rod bit će mrtva!
Izlotit jer se nitko ne će
Nezahvalnost da mu bude vriede
I sel'vama da mu bude plata
Smjeh i sprdnja naših renegata.

Ali moja tvrda ti je vjera:
Koren zdravi mladcu istjera.
I narod će svetoga mi Save
Gubju čistit iz svjetion zdrave!
A ti brate, ne propusti zgođe
Silkaj, sibaj sve naše izrede;
Austrijake služnike, spijune
Čalobiča, Atema kam; june!
Vila Ravljolja.

MINISTARSTVO FINANSIJA KRALJEVINE SRBA, HRVATA I SLOVENACA

7% državni investicioni zajam g. 1921. u iznosu od Din. 5,00000.000.

POZIV NA UPIS!

Ministar Finansija Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, na temelju uredbe od 27/VI 1921. DBr. 7941 uzakonjene članom 130 Ustava poziva na upis

7% državnog investicionog zajma 1921 u nominalnom iznosu od Din. 500,000.000.

Ovaj je zajam investicioni i upotrebiće se isključivo u svrhu općega dobra kao: opravke, dopravlke, i proširenje željezničkog saobraćaja, podizanja novih, i dovršenja započetih željezničkih pruga, uređenja i podizanja pristaništa, puteva, drumova i t. d.

Nominalni iznos zajma je Din. 500,000.000, izdan al pari, u komadima po Din. 100, 500, 1.000, 5.000, i 10.000, u 50.000 serija po 100 brojeva, a kamate su 7% godišnje, koje se isplaćuju dekurzivno bez ikakvih odbitaka, u polugodišnjim kuponima, i to 15. marta i 15. setembra svake godine kod svih javnih blagajnica i ovlaštenih novčanih navoda, bez ikakvih odbitaka poreza, biljega i taksa.

Prvi kupon dospjeva 15. marta 1922. Za vrijeme od 10 godina ovaj se zajam ne može konvertirati, ni u tom roku kamafna stopa smanjiti. U slučaju da se zajam nakon 10 god. konvertira, ima se sopotvenicima obveznica ponuditi isplatu u nominalnom iznosu.

Zajam je amortizacioni i izdaje se na 50 godina. Amortizacija počinje 4. godine nakon emisije, i vrši se jedanput godišnje kod Generalne Direkcije Državnih Dugova, izvlačenjem ili otkupom, po uređenom amortizacionom planu, koji je na obveznici utisnut. Zajam je obezbeđen hipotekom, a potrebna suma za anuitet (kamate i amortizaciju) unosiće se svake godine u budžet, a za pokriće služice u prvom redu dohodak dotičnog investicionog objekta.

Kuponi zastaravaju za 5 godina nakon dospjeća, a izvučene obveznice 30 godina nakon izvlačenja.

Zajam će biti kotiran na svim domaćim burzama.

Obveznice ovog zajma ravnopravne su sa ostalim državnim obveznicama; uživaju pupilarnu sigurnost, mogu se polagati kao kaucije, upotrebiti za fondove, zadužbine, depozite, kod svih javnih blagajna i privatnih poduzeća.

Obveznice mogu se lombardovati kod Narodne Banke Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca i njenih filijala, prema zakonskim propisima.

Obveznice i kuponi ovog zajma oslobođeni su svakog sadanjeg i budućeg poreza i prireza, kako državnih tako i ostalih (oblasnih, okružnih, sreskih i općinskih) kao i svih taksa i dražbina u Kraljevini.

Upis će se vršiti od 1. do 30. septembra 1921.

kod svih novčanih zavoda Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, po gore spomenutim uslovima (za svakih 100 Din. obveznice Din. 100.-- u gotovom).

Za kontrolu upotrebe ovog zajma izabraće se jedan parlamentarni odbor.

Po utrošku cjeloga zajma podneće Ministar Finansija Narodnoj Skupštini Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca izvještaj o cjelokupnoj upotrebi njegovoj.

Beograd, meseca jula 1921.

Ministar Finansija
DR KOSTA KUMANUDI v. r.